Fylkesmannen i Nordland

Vår dato: 15.12.2020
Vår ref: 2020/3406
Deres dato: 20.05.2020
Deres ref:

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ole Martin Nuven,

Rolf Kristian Solvoll
Bruvollveien 29
8481 BLEIK

Tillatelse til utsetting av utenlandske treslag - Rolf Kristian Solvoll - 7/25 - Andøy

Vedtak

Rolf Kristian Solvoll gis med dette tillatelse til utsetting av 500 lutzgran til skogproduksjon på eiendom 7/25 i Andøy kommune, på område avmerket på kart vedlagt søknad. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, jf. naturmangfoldloven § 30.

Vilkår for dispensasjonen:

- Søker plikter å begrense spredning av lutzgran fra utsettingsområdet. Spredning innen egen eiendom må fjernes av søker. Ved spredning til andre eiendommer må søker om mulig innhente grunneiers samtykke og deretter fjerne spredningen. Hvis eier av annen eiendom ikke tillater fjerning, må spredningen meldes til Fylkesmannen.
- Ved en eventuell overdragelse av eiendom må ny grunneier informeres om tillatelsen og vilkårene som er satt.
- Det skal ikke settes igjen trær (frøtrær) for naturlig foryngelse når bestandet hogges[1].
- Virksomheten/søker skal ha internkontroll. Internkontroll er ordninger som sikrer at søker og eventuelt ansatte har kunnskap om reglene i forskriften, og rutiner som sikrer at forskrift og vilkår blir overholdt. Internkontroll skal vises til ansvarlig myndighet ved forespørsel[2].
- Utplanting må være fullført innen 31.12.2027.

Fylkesmannen kan kontrollere at tiltaket er utført etter forutsetningene i tillatelsen[3].

Klagerett

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtak er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Fylkesmannen i Nordland.

[1] Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 8
[2] Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 10
[3] Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 11

E-postadresse: fmnopost@fylkesmannen.no
Sikker melding: www.fylkesmannen.no/melding
Postadresse: Postboks 1405, 8002 Bodø
Besøksadresse: Statens Hus Moloveien 10
Telefon: 75 53 15 00
www.fylkesmannen.no/no
Org.nr. 974 764 687

Bakgrunn

Rolf Kristian Solvoll har i søknad av 20.05.2020 søkt om tillatelse til utsetting av lutzgran til skogbruksproduksjon. Deler av de omsøkte teigene er allerede plantet med norsk gran og lutzgran, og formålet med utsettingen er beskrevet som suppleringsplanting for å få bedre kvalitet på plantefeltet. Det er søkt om å sette ut til sammen 500 lutzgran på ca. 6 daa fordelt på to teiger på eiendom 7/25 i Andøy kommune. Søknaden gjelder suppleringsplanting der dagens vegetasjon består av bjørkeskog (blåbær- og småbregneskog), og/eller spredte forekomster av norsk gran og lutzgran. Søker har ikke vurdert videre hvilken innvirkning utsettingen kan regnes å ha på eksisterende arter og økosystem i og rundt utsettingsområdet. Det er ikke oppgitt plan for internkontroll.

Begrunnelse

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål skal hindre at planting av utenlandske treslag påvirker mangfoldet i naturen negativt. Fylkesmannen har derfor vurdert mulige naturverdier i selve plantefeltene, og om man kan forvente spredning av lutzgran som kan gi uheldige følger for spesielle naturverdier (viktige naturtyper, verneområder eller forekomst av rødlistearter) i områdene rundt plantefeltene.

Generelt om spredningsrisiko for lutzgran:

Lutzgran er en krysning mellom sitkagran og kvitgran som naturlig forekommer i Canada og Alaska og har evne til å formere seg med frø i Norge. I Artsdatabanken sin risikovurdering fra 2018 har lutzgran blitt vurdert til å ha svært høy økologisk risiko (SE). Begrunnelsen er at treslaget har både stort invasjonspotensiale og stor økologisk effekt. Artsdatabanken skriver i sitt faktaark at lutzgran tåler godt skygge og er tilpasset klimaet i Norge. Økologisk sett er den lik sitkagran, men tåler bedre kalde vintre. Lutzgran kan også krysse seg med sitkagran. I Artsdatabanken sin risikovurdering fra 2018 har artene blitt vurdert under ett.

Rapporten *Fremmede arter, spredningsveier og økologisk risiko* [4] viser at fremmede arter som er forhåndsutvalgt som produksjonsarter har generelt stor sjanse for å etablere og spre seg. Dette gjelder også bartrær, hvor disse er valgt ut nettopp fordi de er hardføre og vil kunne vokse godt i det norske klimaet. Det er gjennomført flere undersøkelser der det vises til spredning av utenlandske bartrær i Nord Norge[5,6,7]. Rapportene viser til at hovedtyngden av foryngelse skjer nær morbestandet. I en studie om kortdistansespredning der Vestvågøy er den nordligste lokaliteten, er den registrerte kortdistansespredningen inntil 250 meter for sitka-/lutzgran[7]. Rapportene viser også at det skjer spredning over lengre avstander, og at etableringspotensialet varierer mellom naturtyper. Naturtyper som er åpne og/eller kulturpåvirket, slik som hei, ur, myr og noen typer skog, har høyest potensiale for etablering av utenlandske bartrær. Ifølge *Kunnskapsstatus for spredning og*

[4] Hendrichsen D., Åström J., Forsgren E., Skarpaas O. 2015. Fremmede arter, spredningsveier og økologisk risiko. NINA Rapport 1091.
[5] Olsen, S., L., Stabbetorp, O., Skarpaas, O., Often, A., Gajda, H. 2016. Kartlegging av spredning av fremmede bartrær: med fokus på vrifuru (Pinus contorta) og lutzgran (Picea x lutzii). NINA Rapport 1231.
[6] Østerkløft, B-G., 2015. Kartlegging av lutzgran – spredning. Rapport til Norsk botanisk forening. Saksnr: 2015/1514.
[7] Kyrkjeeide, M.O., Often, A., Olsen, S.L., Myklebost, H.E., Hagelin, J., Ruano, M., Frivoll, V. & De Stefano, M. 2017. Kartlegging av kortdistansespredning av fremmede bartrær Nord-Norge. NINA Rapport 1427.

effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold[8] er sitkagran estimert å spre seg 1739 meter ved vindhastighet på 10 m/s og 3477 meter ved 20 m/s.

Kartlagte naturverdier:

Det er ingen registrerte naturverdier i de omsøkte feltene. Berggrunnen i området består hovedsakelig av gabbro. I nord og øst er de omsøkte feltene omringet av bjørkeskog og rasmarker, samt eksisterende plantefelt av sitka-, lutzii- og norsk gran. De fleste av disse er plantet ut på 1960-tallet. I vest/sørvest ligger Bømyra. Det er gode flyfoto over området. Basert på disse se det ikke ut til at verken Bømyra, bjørkeskogen eller rasmarkene har innslag av utenlandske treslag (med unntak av plantefeltene).

Det ser ikke ut til at det er registrert noen MiS-objekter eller nøkkelbiotoper i Andøy kommune. Kildegras (NT) og engbakkesøte (NT) er registrert i området. Disse registreringene har blitt gjort for flere tiår siden, og nøyaktigheten er svært upresis. Ingen av disse artene er vanlige å finne i naturtypene som er i de omsøkte feltene.

Omtrent 1700 m sør for de omsøkte plantefeltene er det registrert en naturtypelokalitet med strandeng og strandsump (Tranesvågbotn). Registreringen er fra 1985 og naturtypen har fått verdi B. I følge beskrivelsen i faktaarket på Naturbase er strandenga variert og representativ, og salteng dominerer. Det kan ikke utelukkes spredning til strandenga fra plantefeltene. Imidlertid viser eldre og nyere flyfoto ingen tegn til fremmede bartrær innenfor avgrensningen av naturtypen (dette gjelder som nevnt også for hele Bømyra).

I 2003-04 ble det utført registrering av kulturlandskap i Nordland av Miljøfaglig utredning og NIBIO[9]. I sammenheng med denne kartleggingen ble det registrert tre naturbeitemarker (VU) i Kobberdalen sørøst for de omsøkte feltene. To av naturbeitemarkene har verdi B (viktig) og én har verdi C (lokalt viktig). Dalen er beskrevet som en sørvendt dal kledt med bjørkeskog. Berggrunnen er av gabbro, men vegetasjonen er overveiende næringsfattig og nøysom. Det ble funnet til sammen tre rødlistede beitemarkssopp i naturbeitemarkene. Rapporten nevner ikke spredning av gran til lokalitetene selv om det er flere plantefelt innen 1 km. Naturbeitemarkene ligger i le for vinden som kommer fra nordvest (over de omsøkte feltene), og vi ser ikke at suppleringsplantingen vil gi økt samla belastning på disse lokalitetene.

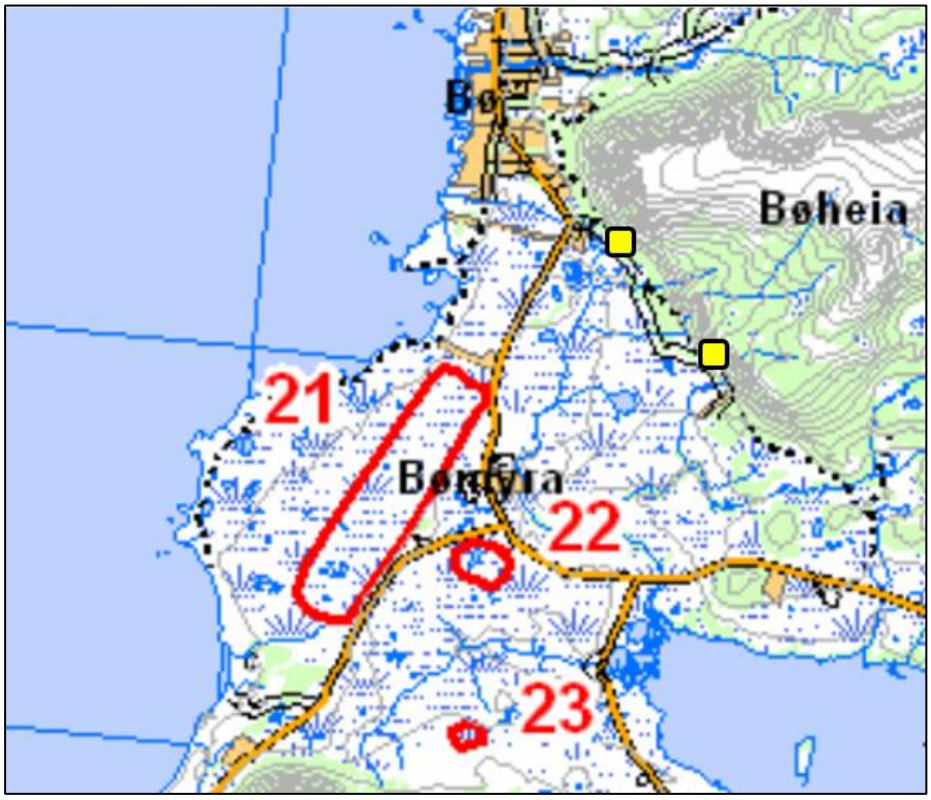
NINA kartla i 2005 høymyrer i Andøy kommune ved hjelp av flybildeserier[10]. På Bømyra rapporterte de funn av eksentrisk høymyr (EN) på lokalitet 21, og to lokaliteter (22 og 23) som har strukturer som kan minne om eksentrisk høymyr (Figur 1). Lokalitetene fikk verdi C (lokalt viktig), men på grunn av oppdatert informasjon hadde verdiene sannsynligvis blitt satt høyere i dag. I rapporten skriver de at Bømyra bør undersøkes nærmere for å se om den kan defineres som atlantisk høymyr (EN), eventuelt terrengdekkende myr (VU) med lokaliteter av eksentrisk høymyr.

I følge Sállir natur AS (e-post 28.09.20) består sannsynligvis Bømyra i Andøy av en blanding av nedbørsmyrer (NT) og jordvannsmyrer. På nedbørsmyrene bekrefter de at det ser ut til å være store

[8] H. Sandvik 2012. Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold. DN-utredning 8-2012.
[9] Gaarder, G., Larsen, B.H., Melby, M. & Jørgensen, L. 2005. Rapport fra registreringer i kulturlandskap i Nordland 2003-04. – Miljøfaglig Utredning
[10] Bjerke, J. W. 2005. Høymyrer i Andøy kommune – Kartlegging av forekomster primært på grunnlag av flybildeserier – NINA Rapport 82. 22 pp.

innslag av torvmarksformende terrengdekkende myr og atlantisk høymyr. De sier også at det er sannsynlig at det forekommer øyblandingsmyr (NT). Arealet som helhet har stor verdi, og forekomstene av atlantisk høymyr har Norge et særskilt ansvar for da de fleste forekomstene finnes i vårt land.

Basert på undersøkelsene vi har gjort (hovedsakelig fra flybilder), samt kunnskap fra befaring på denne type myr i Andøy kommune, har vi erfart at det er liten spredning til slike myrer i dette området. En kan allikevel ikke utelukke spredning fra de omsøkte feltene. På grunn av de andre, større arealene med plantede utenlandske trær i området, samt at etablering av granplanter på en så stor myrlokalitet vil ha begrenset effekt, ser vi ikke at det omsøkte tiltaket vil føre til økt samla belastning på de viktige naturverdiene.

Figur 1: Oversikt over forekomster av høymyrer på Bømyra, markert med røde polygoner. Lokalitet 21 viser funn av eksentrisk høymyr (EN), mens lokalitet 22 og 23 hadde strukturer som kan minne om eksentrisk høymyr. De gule firkantene viser omtrentlig plassering av de omsøkte plantefeltene på eiendom 7/25. Figuren er hentet fra: Bjerke, J. W. 2005. Høymyrer i Andøy kommune – Kartlegging av forekomster primært på grunnlag av flybildeserier – NINA Rapport 82. 22 pp.

Samlet vurdering

De omsøkte plantefeltene ligger enten i eksisterende plantefelt eller grenser til andre eksisterende plantefelt. Det er ikke registrert noen naturverdier eller arter i nærheten som tyder på at det kan være spesielle verdier i de omsøkte feltene. De registrerte naturverdiene i området er ikke spesielt sårbare for spredning fra det omsøkte plantefeltet. Det er omsøkt utplanting av 500 lutzgran, noe som er lite i forhold til de andre plantefeltene i området. Med bakgrunn i dette ser vi ikke at utplanting av lutzgran i de omsøkte plantefeltene vil gi en økt samla belastning i plantefeltenes nærområder. Det vurderes derfor at omsøkt planting ikke vil medføre vesentlige uheldige følger for naturmangfoldet.

Da en allikevel ikke kan utelukke spredning fra de omsøkte feltene er det satt en del vilkår for tillatelsen. Dette for å være føre-var, og for å hindre eventuelle negative virkninger på naturen. Forutsatt at vilkårene følges mener vi at tiltaket gir liten eller ingen negativ effekt på naturmangfoldet, og vår samlede vurdering er derfor at tiltaket kan tillates.

Forvaltningstiltak

Negative virkninger av utenlandske treslag kan i noen tilfeller først komme til syne etter mange år som viltvoksende. Forskriften om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever at den som er ansvarlig for utsettingen skal opptre aktsomt, og handle dersom det utenlandske treslaget spres utenfor plantefeltet[11]. Det er tiltakshaver som må dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet[12]. Dette omfatter tilsyn og fjerning av trær som eventuelt sprer seg ut fra feltet. Naturmangfoldloven krever også miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder[13]. Dette innebærer at plantingen må gjennomføres på en slik måte at naturen rundt ikke skades unødvendig.

Vilkårene som er gitt er minstekrav for hindring av spredning fra plantefeltet. Det er også en del andre tiltak en kan gjøre for å hindre spredning og begrense den negative effekten på naturen. I søkers tilfelle kan det for eksempel være aktuelt å sette igjen rogn og/eller selje med tanke på mat til skogvilt og insekter. Andre tiltak som kan hjelpe med hindring av spredning kan en finne i veileder til Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.

Lovgrunnlaget

Utsetting av utenlandske treslag krever tillatelse fra ansvarlig myndighet. Tillatelse kan ikke gis hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold[14].

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål ble fastsatt ved kgl. res. av 25.5.2012 med hjemmel i naturmangfoldloven. Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet etter forskriften, men fylkesmannen har fått delegert myndighet til å behandle søknader og gi tillatelser. Vi skal også vurdere søknadene etter prinsipper i naturmangfoldloven[15].

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Ole Martin Nuven
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

[11] Forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 8-10
[12] Naturmangfoldloven § 11
[13] Naturmangfoldloven § 12
[14] Naturmangfoldloven § 30
[15] Naturmangoldloven §§ 8-12

Kopi til:

Andøy kommune	Postboks 187	8483	ANDENES
Sortland kommune	Postboks 117	8401	Sortland